

Best Play A New Method for Discovering The Strongest Move
Alexander Shashin

مهندسی بهترین حرکت

شیوهی عددی جامع و نوین

برای یافتن نیرومندترین حرکت پوزیسیون

آکساندر شاشین

برگردان: محمد خیر خواه ثابت قدم

$\Delta(\text{move})$

$$m > 1$$

$$t = 41 / 32 \approx 1.2$$

$$= (8/32) - (8/40) >$$

$$m =$$

www.achmazstore.ir

آلكساندر شاشين

مهندسى بهترين حرکت

شيوه‌ى عددى جامع و نوين

برای یافتن نیرومندترین حرکت پوزیسیون

برگردان متن انگلیسى به فارسى:

محمد خير خواه ثابت قدم

Alexander Shashin

Best Play

A New Method for Discovering
The Strongest Move

برگردان متن روسى به انگلیسى:

Jim Marfia

Mongoose
Press

www.achmazstore.ir

مهندسی بهرین حرکت
شیوهی عددی جامع و نوین
برای یافتن نیرومندترین حرکت پوزیسیون

آکساندر شاشین

برگردان انگلیسی به فارسی

محمد خیر خواه ثابت قدم

لیتوگرافی فروز ، چاپ و صحافی آذین

چاپ دوم ۱۴۰۲ ، شمارگان ۵۰۰ جلد

شابک ۴ - ۲۳۷ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸

ISBN 978 - 600 - 130 - 237 - 4

همه حقوق چاپ ، نشر و توزیع این اثر محفوظ است.

انتشارات شباهنگ

مرکز پخش خیابان انقلاب ، خیابان شهدای ژاندارمری ، پلاک ۶۰ ، تلفن ۶۶۹۶۴۲۳۵ - ۶

فروشگاه ۱ خیابان انقلاب ، روبه روی دانشگاه تهران ، پلاک ۱۱۹۴ ، تلفن ۶۶۴۹۱۰۹۸

فروشگاه ۲ خیابان انقلاب ، خیابان فروردین ، ساختمان ناشران ، پلاک ۲۷۳ ، تلفن ۶۶۹۵۳۶۰۹ - ۱۰

آلكساندر شاشين

مهندسی بهترین حرکت

شیوهی عددی جامع و نوین

برای یافتن نیرومندترین حرکت پوزیسیون

www.achmazstore.ir

www.achmazstore.ir

■ سرشناسه: شاشین، الکساندر، ۱۹۴۴ - م. Shashin, Aleksandr, 1944 ■ عنوان و نام پدیدآورنده: مهندسی بهترین حرکت: شیوهی جامع و نوین عددی برای یافتن نیرومندترین حرکت پوزیسیون / الکساندر شاشین؛ برگردان متن انگلیسی به فارسی محمد خیرخواه ثابتقدم ■ مشخصات نشر: تهران، شباهنگ، ۱۳۹۸. ■ مشخصات ظاهری: ۲۰۸ ص. ■ شابک: ۴ - ۲۳۷ - ۱۳۰ - ۶۰۰ - ۹۷۸ ■ وضعیت

فهرست‌نویسی: فیبا ■ یادداشت عنوان اصلی
Best play: A New Method for Discovering the Strongest Move, ©2013.

■ موضوع: شطرنج - راهنمای آموزشی ■ موضوع: آموزش ■ موضوع: Chess - Study and Teaching ■ موضوع: شطرنج - تعلیم ■ موضوع: Chess - Training ■ شناسه افزوده: خیرخواه ثابتقدم، محمد، ۱۳۴۶ مترجم ■ رده‌بندی کنگره: GV ۱۴۴۵ ■ رده‌بندی دیویی: ۷۹۴/۱۰۷ ■ شماره کتابشناسی ملی: ۶۰۵۳۵۹۸

فهرست

۹		سخن استادبزرگ پويا ايدنى
۱۱		پيش درآمد سويپر استادبزرگ آلكساندر موروزويچ
۱۳		سخن مترجم
۱۶		راهنماى علائم استفاده شده در متن كتاب
۱۷		پيش گفتار نويسنده

بخش اول (كتاب اول): شيوه نامه‌اى جامع براى يافتن نيرومندترين حركت پوزيسيون

۲۱		فصل ۱ مختصرى درباره‌ى محتواى بخش اول
۲۵		فصل ۲ الگوريتم تال يا الگوريتم حمله به اهداف كبرى
۶۱		فصل ۳ الگوريتم كابابلانكا يا الگوريتم نيرومندترين حركت استراتژيك
۱۰۳		فصل ۴ الگوريتم پتروسيان يا الگوريتم دفاع
۱۴۹		فصل ۵ الگوريتم‌هاى درهم يا مختلط TC، CP و TCP
۱۹۹		فصل ۶ نمودار روند تغييرات الگوريتم و جست و جوى نيرومندترين حركت پوزيسيون

بخش دوم (كتاب دوم): کاربرد عملى شيوه‌ى عددى جامع در يافتن نيرومندترين حركت

.....	فصل ۱	مثال‌هاى ساده
.....	فصل ۲	مثال‌هاى با درجه‌ى سختى متوسط
.....	فصل ۳	مثال‌هاى پيچيده
.....	فصل ۴	ارزيابى مرحله‌ى دوم
.....	فصل ۵	مثال‌هاى گزينش شده و انتخابى
.....	فصل ۶	پوزيسيون‌هاى تمرينى مناسب براى مطالعه‌ى شخسى

آشنایی با ایده‌های بکر و نوین، همواره روشنگر راه پربینج و خم
استادان، مربیان و بازیکنان حرفه‌ای شطرنج کشور است.

تقديم به تمامی استادان و بازیکنان حرفه‌ای شطرنج کشور

سخت‌کوشانی که با هوشیاری، آگاهی و تلاشی خستگی‌ناپذیر در مسیر ارتقای
هدفمند شطرنج ایران زمین گام برمی‌دارند تا تحولی شگرف در ارتقای آن ایجاد
و خرد و اندیشه‌ی خود و هم‌روان خویش را به بالاترین سطح جهانی برسانند.

www.achmazstore.ir

پیش درآمد سوپر استادبزرگ الکساندر موروزویچ

اولین برخورد با الکساندر شاشین درست در نقطه‌ی بسیار تلخی از جریان زندگی شطرنج حرفه‌ای من یعنی بهار سال ۲۰۰۳ به وقوع پیوست. سال ۲۰۰۲ یکی از بد اقبال‌ترین دوره‌ی ۱۵ ساله‌ی فعالیت حرفه‌ای من بود. عدد ریتینگ‌ام با حدود ۸۰ واحد کاهش به ۲۶۷۹ رسیده بود (کاملاً از این موضوع شرم‌منده بودم) و در جدول رده‌بندی جهانی به نفر بیست و چندم جهان سقوط کرده بودم. سرنوشت‌ام چنین بود که با این مرد شریف، کوچ (coach)، فیزیک‌دان و مربی فوق‌العاده ملاقات داشته باشم. از همان ابتدا ناخودآگاه او را «شاشین همه‌فن حریف» صدا می‌زدم.

خیلی برای‌ام دشوار است که میزان حمایت‌های او را ناچیز شمارم. ساعت‌ها گپ و گفتگو پشت میز آشپزخانه منجر به این شد که زندگی دوباره به‌عنوان یک انسان و یک شطرنج‌باز داشته باشم. با توجه به شکیبایی، هوش‌ذاتی و خارق‌العاده‌ی همه‌فن حریف، نه تنها اشتیاق به شطرنج در من جان دوباره گرفت بلکه زوایایی از زندگی که تا آن زمان به‌دلیل موقعیت سنی و شخصیت عجیب و غریبی که داشتم و از آن غافل مانده بودم نیز برای من آشکار شد.

از نقطه نظر شطرنجی، شاید این سؤال منطقی مطرح بود که آیا یک استاد شطرنج شوروی با تجربه‌ی ۳۰ ساله‌ی خود به‌عنوان مربی و کسی که در گرایش‌ات خود در زمینه‌ی «جست‌وجوی الگوریتم تصمیم‌گیری» خیره است، می‌تواند برای فردی که تا همین چند وقت پیش جزو ۱۰ نفر اول رتبه‌بندی شطرنج جهان بوده، حرفی برای گفتن داشته باشد و حتی بتواند مطلبی در این زمینه به او بیاموزد؟ پاسخ من در اینجا «بله» و «خیر» به‌طور همزمان است.

«خیر»، به این دلیل که تغییر دادن ذهن شکل گرفته‌ی بازیکنی در این سطح، که ۲۶ سال سن دارد و به‌دلیل استعداد ذاتی و درک شطرنجی که داشته، موفقیت‌های چشم‌گیری کسب کرده، بسیار دشوار است و «بله» به این دلیل که هر بحرانی می‌تواند فرصتی برای رشد و شکوفایی بعدی باشد. دقیقاً در همین دورانی بود که نتایج تئوری همه‌فن حریف را کشف کردم و موجب غنا و گسترش افق دید من در زمان انتخاب حرکت شد. در اغلب موارد ایده‌هایی را که او برای من آشکار کرده بود با موفقیت کامل به‌کار می‌گرفتم. بخش عظیمی از موفق‌ترین دوران شطرنجی من یعنی جولای ۲۰۰۳ تا جولای ۲۰۰۴ در حقیقت مدیون گپ و گفتگوی ما پشت میز آشپزخانه و در آن دوران بود که دوباره مقتدرانه جزو ۵ نفر اول جهان شدم و تقریباً در هر تورنمنتی که شرکت می‌کردم پیروز بودم.

در سال ۲۰۰۴ و همزمان با مسابقات قهرمانی تیمی روسیه، کنفرانس استادبزرگ با عنوان «مشکل موروزویچ» در بار هتل داگومیس و با مدیریت الکساندر خالیفمن در حال برگزاری بود (او طی مصاحبه‌ای در میانه‌های بازی‌ها چنین گفته بود: «از نظر قدرت بازی، موروزویچ اکنون قدرت شماره‌ی ۱ شطرنج جهان است»).

میهمانان متعدد شرکت‌کننده در این کنفرانس که کم و بیش با «مشکل موروزویچ» آشنایی داشتند گمانه‌های بسیاری در این مورد ارائه کردند که به‌نحوی با واقعیت ارتباط داشتند. اما همانطور که شما هم خوب می‌دانید حقیقت واقعی ماجرا همیشه خشک و کسل‌کننده‌تر از خیال‌پردازی‌های دیگران است و در این میان به نقش استاد فروتن الکساندر شاشین، که در حل این معضل و این پیشرفت و جهش شطرنجی نقش کلیدی داشت کسی اشاره‌ای نکرد.

به‌رغم نزدیک به نیم قرن فعالیت شطرنجی، تقریباً همه‌فن حریف برای بسیاری از محافل شطرنجی همچنان ناشناخته بود، این موضوع محدود به محافل بین‌المللی جهان نبود بلکه حتی در داخل روسیه نیز چنین بود. فوق‌العاده طبیعت متواضعی دارد

و هرگز به دنبال هوادار یا بهر شکلی گسترش دایره‌ی تأثیرگذاری خویش و خودنمایی نیست و عملاً هیچ مصاحبه‌ای
بنا بر این تعجبی ندارد که حتی کسانی که با نام او آشنا هستند او را فردی گوشه‌گیر بدانند که تنها به دلیل انتشار مطالب
وب سایت «e3-e5» و معرفی این کتاب در سایت bs-chess در عموم ظاهر شده است. همه‌فن حریف صرف نظر از
به عنوان یک دانشمند خلاق در منزل نشسته و تئوری هیجان‌انگیزی را که به سختی قابل درک است ساخته و پرداخته
مردی با ایده‌های بسیار جالب در زندگی است که برای خود اصول بسیار محکم در جنبه‌های مختلف زندگی دارد و ملاحظه
است کمتر کسی می‌داند که در دهه‌ی ۱۹۷۰ دقیقاً این شاشین بود که به‌رغم محبوب بودن کاریف در نزد او از دادن پیشنهاد
عمومی به **ویکتور کورچنوی** تحریم شده نترسید و او را حمایت کرد. این بدان معنا بود که از نظر وی کمک به برداشتن
شکست‌های انسانی بر تمایلات شطرنجی وی اولویت دارد.

این کتاب در کل نشانگر مسیر شاشین به عنوان یک شطرنج‌باز، به عنوان یک مربی، به عنوان یک فیزیکدان و نظریه‌پرداز
و به عنوان یک مرد بسیار شجاع است که تلاش می‌کند تا دانش خود را در قالب یک سیستم جامع و پویا قرار دهد تا هم
هر تصور تئوریک دیگر، مفاهیم غیرقابل درک و مبهم را توضیح دهد و عمق هسته‌ی اصلی پدیده‌ی شطرنج را درک کرد
آن چیزی که در این میان بسیار بالارزش و تحسین‌برانگیز است تلاش در این راه و پذیرش این چالش توسط اوست. معجزه
افرادی وجود دارند که آماده‌ی نوشتن و گفتگو درباره‌ی چنین مضامین «جاودانه» باشند و هنوز هم اندک افرادی یافت می‌شود
که حتی به چنین سؤالاتی بیاندیشند!

با شیوه‌ی نگاه فیزیکدانی نظیر شاشین، بی‌شک نوشتن به سبکی ساده درباره‌ی مدل شطرنج کاری غیرممکن است. با این حال
نباید به هیچ عنوان دشواری مطالعه و علاقمندشدن به موضوع، خواننده را بترساند! ایده‌ی نویسنده تلاش برای فریب‌دادن و
اتلاف وقت ما نیست، بلکه تلاش می‌کند تمامی جزئیاتی را که می‌داند به شکلی قابل قبول و گام به گام برای ما تصویرسازی
کند تا آنچه را که او پیدا کرده به‌خوبی درک کنیم، به عمل آن پی ببریم و بفهمیم بی‌انتهاست و به ریشه‌های تاریخی آن نیز
بیاندیشیم. و مهمتر از همه، این که حتی در عصر رایانه‌ای فوق‌پیشرفته فعلی، هنوز «**الگوریتم جست‌وجوی نیرومندترین حرکت**» به عنوان راز اصلی بازی شطرنج، حل نشده باقی‌مانده است. بسیاری از مردم عملاً این موضوع را فراموش کرده‌اند و
بدتر از آن اینکه این موضوع حتی خارج از دایره‌ی موضوعات مورد علاقه و جالب عموم خوانندگان مطالب شطرنجی قرار
گرفته است. در عوض آن چیزی که امروزه دغدغه‌ی شطرنج‌بازان شده و درباره‌ی آن صحبت می‌کنند ورود به دنیای بی‌انتهای
گشایش و یا افزایش تعداد مهره‌های پوزیسیون‌های از قبل محاسبه‌شده از ۶ به ۷ است.^۱

مطالعه‌ی این کتاب را به‌ویژه به شطرنج‌بازان جوانی که تازه شروع به بازی حرفه‌ای کرده‌اند توصیه می‌کنم: چون منجر به
آموزش‌های سطح بالاتر شما خواهد شد و بدون جدی گرفتن شطرنج و آموزش‌های عمومی، پیروزی‌های فردی شما برای
تبدیل شدن به یک ورزشکار یا انسان واقعی کافی نخواهند بود!

در اینجا باریدگر از **الکساندر شاشین** از صمیم قلب بابت نوشتن این اثر برجسته تشکر می‌کنم و ضمناً یادآوری کنم که این
کتاب تنها در حکم یک تابلوی راهنما در مسیر بی‌انتهای شطرنج است و افق‌های جدیدی را برای شما استاد گرانقدر شطرنج
نمایان خواهد کرد!

سوپر استادبزرگ بین‌المللی

الکساندر موروزویچ

۱. منظور تعیین تکلیف پوزیسیون‌های محاسبه‌شده‌ی بسیار زیاد موجود در TableBase است. (مترجم)

سخن استادبزرگ پویا ایدنی

آشنایی من با کتاب «مهندسی بهترین حرکت» در جریان برگزاری دوره‌ی تخصصی «اصول آماده‌سازی و تدارک گشایش‌ها» در محل فدراسیون شطرنج کشور بوده است. در این جلسه مهندس خیرخواه در رابطه با «منطق اجرای حرکات اول انجین» توضیحاتی ارائه کردند که مطابق با محتوای این کتاب بود. پس از دریافت نسخه‌ی اولیه‌ی ترجمه‌ی کتاب در ابتدا تصور نمی‌کردم در مورد محتوای آن نظر مثبتی داشته باشم (۱) اما با آغاز مطالعه‌ی کتاب و در همان ابتدا متوجه شدم به هیچ عنوان چنین نیست و اتفاقاً با روشی جالب، کاملاً عجیب، نامتناول و البته بسیار نوین روبه‌رو هستم.

آکساندر شاشین با کاربرد علم ریاضی و فیزیک! سعی در ارزیابی و پیدا کردن بهترین حرکت در وضعیت‌های مختلف دارد. از روی کنجکاوی چند وضعیت کتاب را با انجین کنترل کردم و عجیب آنکه پیشنهاد کتاب با حرکت اول انجین یکسان بود (۲).

در پیش‌درآمد کتاب، سوپر استادبزرگ روس، **آکساندر موروزویچ** توضیحاتی درباره‌ی محتوای کتاب و نقش تأثیرگذار آن در تحول «قدرت شطرنجی» وی داده است. در بسیاری از موارد موجود چنین پیش‌درآمدهایی در ابتدای کتاب از سوی یک شخصیت معتبر، به‌نظر تنها به‌عنوان نوعی اعتباربخشی به محتوای آن در نظر گرفته می‌شود و شخصیت مورد نظر در برخی موارد حتی ممکن است خود را درگیر محتوای دقیق کتاب نکنند و متن خود را بدون در نظر گرفتن این جزئیات تهیه کرده باشد. به‌همین سبب با پیشنهاد مهندس خیرخواه از فرصتی که در رویه برای ملاقات این سوپر استادبزرگ پیش آمده بود برای گفتگو درباره‌ی محتوای کتاب و درستی اظهارات وی در متن فوق استفاده کردم. برای من خیلی جالب بود که متوجه شدم نه تنها متن تهیه‌شده برای تبلیغ محتوای کتاب تهیه نشده بلکه در تحریراتی‌ترین زمان زندگی حرفه‌ای **موروزویچ** واقعاً از محتوای آن و کمک‌های نویسنده بهره‌ی فراوان برده است و حتی خود را مدیون تلاش‌های او می‌داند و به‌گفته‌ی وی کماکان هر وقت به سن پترزبورگ می‌رود حتماً سری به مربی قدیمی **آکساندر شاشین** نیز می‌زند (۳). البته ناگفته نماند که به‌نظر **موروزویچ** روش **شاشین** برای شطرنج‌باز کلاسیک در نگاه اول پیچیده و دشوار است.

غیر کلاسیک بودن شیوه‌ی فوق از یک سو و مدرن بودن ایده‌های آن از سوی دیگر طبیعتاً درک آن را با پیچیدگی اولیه روبه‌رو می‌کند و این موضوع خود عاملی برای مخالفت و مقاومت بیشتر در برابر استفاده‌ی عملی از محتوای آن خواهد بود.

به نظر من یادگیری این روش نوین باید از همان مراحل پایه و ابتدایی آشنایی با شیوه‌ی کلاسیک فکر کردن در شطرنج حرفه‌ای مد نظر قرار گیرد، در غیر این صورت یادگیری و بهره‌برداری مفید و کارآمد از آن دشوارتر خواهد بود. در این باره شخصاً از «الگوریتیم تال» بسیار لذت بردم و حتی تلاش کردم در برخی از بازی‌ها از آن استفاده کنم که خوشبختانه با موفقیت نیز

همراه بود (۴).

ضرورت آزمون و تحقیق بیشتر عملی شیوهی نوین شائین در قالب یک پژوهش شطرنجی کاملاً احساس می‌شود. مثال با آنالیز بازی‌های روز دنیا و مقایسه‌ی نتایج آنها با اتجین‌های نیرومند، می‌توان به مؤثر بودن روش فوق بیشتر بودن بایورسی نتایج این تحقیق جالب شطرنجی و اثبات درستی عملکرد آن، احتمالاً انقلابی در شیوهی تفکر شطرنجی داد. چون پیدا کردن «بهترین حرکت» مطابق با «سرشت پوزیسیون» که با استفاده از خواص فیزیکی آن و به‌صورت محاسبه شده باشد قطعاً شگفت‌انگیز، و سوسه‌برانگیز و البته دقیق است.

در پایان از تلاش‌های پی‌گیر و عاشقانه‌ی مهندس خیرخواه برای تهیه و آماده‌سازی کتاب «مهندسی بهترین حرکت» و فرآیند که برای آشنایی من با محتوای آن و تهیه‌ی این متن داده شد تشکر و قدردانی می‌کنم.

استادبزرگ بین‌المللی

پیو یا ایلنی

بهمن ۱۳۸۸

www.achmazstore.ir

در هر صورت آشنایی با تئوری‌های نوین شطرنج به‌ویژه برای مربیان پرشور کشور بسیار حائز اهمیت است و این امید را خواهیم داشت که در تکمیل و غنای این تئوری جالب و هیجان‌انگیز پژوهشگران خلاق کشور نیز سهمی داشته باشند.

ترجمه‌ی این اثر غیرعادی و نامتعارف قطعاً کار دشواری بوده است. با اینکه مترجم متن روسی به انگلیسی این کتاب یعنی آقای جان ماریا در کارنامه‌ی خود ترجمه‌ی اثر نفیسی هم‌چون «مسابقات کاندیداهای زوررخ ۱۹۵۳» نوشته‌ی دیوید برونشتین را دارد، اما مشکلات چاپی و غلط‌های بسیاری در متن انگلیسی وجود داشت که بدون یاری دوست و محقق گرانقدرم دکتر امیررضا کشاورز اصلاح فنی متن امکان‌پذیر نبود. همین‌جا لازم است تشکر ویژه‌ای در این مورد از این دوست فرهیخته و علاقمند داشته باشم.

در هر صورت اگر دوستان خواننده باز هم با اشکالاتی در این موارد برخورد کردند، ضمن پوزش بسیار خوشحال خواهم شد که با ارسال آنها مرا در ویرایش‌های بعدی کتاب یاری دهند.

برای این منظور می‌توانید از آدرس پست الکترونیک kheirkhah@gmail.com یا تلگرام [@MohammadKheirkhah](https://t.me/MohammadKheirkhah) استفاده کنید.

در پایان لازم است یادآوری کنم که محتوای کتاب اصلی در ترجمه‌ی من کلی:

۱. آرایه تئوری شیوه‌نامه‌ی جامع انتخاب الگوریتم حرکت و

۲. استفاده‌ی عملی از این شیوه در تحلیل بازی‌های عملی در سطوح مختلف

تقسیم‌بندی شده است که به‌جهت سرعت بخشیدن در آرایه‌ی مطلب و آشنایی سریع‌تر خوانندگان با موضوع تصمیم بر آن شد که کل محتوای کتاب را در قالب دو کتاب در اختیار علاقمندان قرار دهیم.

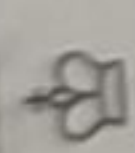
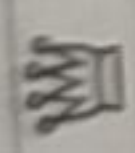
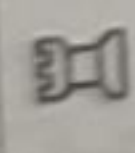
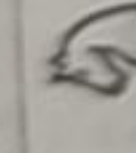
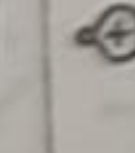
باید تشکر ویژه از آقای احمدزاده، نماینده‌ی محترم انتشارات شاهنگ داشته باشم، که آماده‌سازی و نظارت چاپ کتاب را با دقت نظر منحصربه‌فرد و همیشگی خود انجام داد.

امیدوارم همان لذتی را که در همه‌ی مراحل ترجمه، ویرایش و آماده‌سازی کتاب برده‌ام، شما نیز در جریان خواندن، به آن دست یابید و در کنار این مربی و فیزیکدان برجسته و با سلیقه (الکساندر شاشین) میزبان لحظات آموزنده و لذت‌بخشی برای شما خوانندگان محترم باشم.

محمد خیرخواه ثابت قدم

تهران دی‌ماه ۱۳۹۸، ژانویه ۲۰۲۰

راهنمای علائم استفاده شده در متن کتاب

	شاه
	وزیر
	رخ
	اسب
	فیل
0-0	قلمه در جناح شاه
0-0-0	قلمه در جناح وزیر
x	گرفتن
+	کیش
++	کیش دوگانه
#	مات
1-0	سفید پیروز شد
0-1	سیاه پیروز شد
1/2-1/2	تساوی
!	حرکت خوب
!!	حرکت درخشان
?	حرکت بد
??	اشتباه فاحش
!?	حرکت جالب
?!?	حرکت مشکوک
+ -	برتری قاطع سفید
±	برتری واضح سفید
±	برتری اندک سفید
=	تعادل
+ -	برتری قاطع سیاه
±	برتری واضح سیاه
±	برتری اندک سیاه
8	وضعیت نامعلوم
≡8	جبران به ازای نیرو
↑	همراه با ابتکار عمل
Δ	همراه با طرح ...

سخن مترجم

آیزاک نیوتن ساختار این جهان را به شکلی توضیح داد و با ارائه قوانین ساده‌ی خویش راه‌حل مشخصی برای حل‌وفصل بسیاری از مشکلات آن ارائه کرد. بعدها آلبرت اینشتین قوانین و مدل نوینی ارائه کرد که در شرایط سرحدی ویژه خود قوانین نیوتن را شامل می‌شد و خدشه‌ای به آنها وارد نکرد. در حقیقت مدلی که اینشتین ارائه کرده بود تعداد بسیار زیادی‌تری از مشکلات جهان هستی را نسبت به مدل نیوتن حل‌وفصل می‌کرد. بر روی گُره‌ی خاکی زمین قوانین نیوتن کارآمد و کافی بودند اما در فضای خارج از آن بدون یاری قوانین اینشتین مدیریت مسائل و مشکلات امکان‌پذیر نیست.

داستان بازی شطرنج و تبدیل به «علم» شدن آن در طول تاریخ بسیار شگفت‌انگیز است. یکی از اولین بازیکنان نیرومند شطرنج که به‌نظر استراتژیست بزرگی نیز بود **فرانسوا آندره فیلیدور^۱** شطرنج‌باز فرانسوی (۱۷۹۵-۱۷۲۶) است. «پیاده‌ها روح شطرنج‌اند» از سخنان معروف اوست. او اولین کسی بود که متوجه شد بازی سوارها و پیاده‌ها در سرتاسر بازی به یکدیگر وابسته‌اند و به‌همین سبب باید نگران تحرک آنها بود. سال‌ها پس از او نابغه‌ی شطرنج آمریکا **پاول چارلز مورفی^۲** (۱۸۳۷-۱۸۸۴) با بازی‌های درخشان خود انقلاب بزرگی در شطرنج ایجاد کرد. درک او درباره‌ی ارزش گسترش سوارها بسیار زیاد بود. او همچنین متوجه شده بود که هر چه پوزیسیون بازتر باشد، اهمیت سرعت گسترش سوارها بیشتر می‌شود. **مورفی** خوب درک کرده بود که قبل از آغاز حمله باید همه‌ی سوارها را به بازی وارد کرد. در ادامه‌ی طی مسیر تاریخی شطرنج با دیگر استراتژیست بزرگ و اولین قهرمان رسمی شطرنج جهان، **ویلهلم اشتاینیتز^۳** (۱۸۳۶-۱۸۰۰) مواجه خواهیم شد. او با بررسی و موشکافی دقیق بازی‌های **مورفی** به این نتیجه رسیده بود که موفقیت‌های **مورفی** بر پایه‌ی منطق و بینش استراتژیک^۴ قرار دارد: ترکیبات اجرایی و ناگهانی و نمایشی نیست و دلایل محکم پوزیسیونی و بنیادین دارند. اشتاینیتز شروع به تنظیم و دسته‌بندی مهمترین المان‌های استراتژی بازی کرد. پیشی گرفتن در گسترش، اشغال مرکز، خانه‌های ضعیف، اکثریت پیاده‌ای، ستون‌های باز، زوج دو فیل و الی‌آخر از مضمون‌های مهمی بودند که او به جهانیان معرفی کرد. با این ترتیب اولین دکترین پوزیسیونی و معروف شطرنجی جهان در قرن نوزدهم میلادی متولد شد و شطرنج را در زمهری «علم» قرار داد. در طول ۱۴۵ سال اخیر منتقدین و پیروان اشتاینیتز اساساً نتوانسته‌اند مطلب بنیادین جدیدتری در شطرنج ارائه کنند^④

در مدارس شطرنج و بر طبق تئوری اشتاینیتز به نوآموزان این‌گونه آموزش داده می‌شود که مثلاً داشتن ستون باز خوب است و دارا بودن پیاده‌ی دوشسته خوب نیست. اما در بازی عملی و در برخی موارد باید پاره‌ای از نقطه‌نظرات اشتاینیتز را نادیده گرفت! این موضوع تا جایی پیش رفت که در برخی کتاب‌ها^۵ اشاره می‌کردند که یکی از رموز استادی در شطرنج، آگاهی از استثنائات متعدد موجود در کاربرد قواعد اشتاینیتز است^⑤

1. François-André Danican Philidor (1726-1795)

2. Paul Charles Morphy (1837-1884)

3. Wilhelm Steinitz (1836-1900)

4. Strategic insights

۵. در این مورد می‌توانید به کتاب بسیار جالب «پرسش‌هایی درباره‌ی تئوری مدرن شطرنج» اثر آیزاک لپینسکی که توسط همین مترجم قبلاً ترجمه شده است، مراجعه کنید. (مترجم)

آیا تابه حال آرزو کرده‌اید «فرمولی» در دست داشته باشید تا به کمک آن در هر پوزیسیون شطرنجی بتوانید به راحتی حرکت بعدی را بیابید؟ قطعاً برآورده شدن چنین آرزویی ساده نیست. در این اثر خلاقانه و بلندپروازانه، الکساندر شاشین، فیزیکدان و استاد شطرنج روس، که زمانی در تیم آماده‌سازی کاریف برای رویارویی با بابی فیشر انجام وظیفه می‌کرده است، حاصل سی سال پژوهش و تحقیق خود را در یافتن المان‌های مختلف بازی به نمایش گذاشته است. او پارامترهای فیزیکی هر پوزیسیون را با کمک فاکتورهای پایه: ماتریال، تحرک، امنیت و فضای طرفین محاسبه عددی کرده و با قیاس آن‌ها با یکدیگر امکان تهیهی طرحی مناسب برای ادامه‌ی بازی و درک سرشت پوزیسیون و وقایعی که در

صحنه‌ی نبرد در حال وقوع است را فراهم می‌آورد.

با تکیه بر سبک بازی کاملاً متمایز سه قهرمان شطرنج جهان یعنی تال، کاپابلانکا و پتروسیان و حمایت تحلیلی و آنالیز کامپیوتر و نقطه نظرات خود آن‌ها، کتاب «مهندسی بهترین حرکت» به شما نشان می‌دهد که شیوه‌ی نگرش شاشین در عمل چگونه است. با این ترتیب به تصمیم‌گیری‌های بعدی شما در انواع پوزیسیون‌ها چه سرکش و حاد، چه پیچیده و مبهم کمک خواهد کرد. در کتاب اول ۴۰ بازی نمونه مورد تجزیه و تحلیل دقیق قرار گرفته و شیوه‌ی بررسی وضعیت با این شیوه‌ی نوین آزموده می‌شود. در کتاب دوم ۸۵ بازی نمونه‌ی دیگر مورد تجزیه و تحلیل عملی با همین شیوه‌ی عددی قرار گرفته و در نهایت با ۱۲۵ تمرین پاسخ‌دار، شرایط مفیدی برای آموزش این شیوه به خواننده ارائه خواهد شد.

کتاب «مهندسی بهترین حرکت» نه تنها بهانه‌ای کافی برای پیشبرد و تعمق در فضای آزمایشگاهی را برای هر اندیشمند شطرنجی فراهم می‌آورد، بلکه نوعی چهارچوب فلسفی و نگرش نوین شطرنجی را نیز بازآفرینی می‌کند که بر مبنای آن مبارز شطرنجی آماده‌ی حضور در هر نوع نبردی می‌شود.

آلکساندر شاشین هم‌اکنون به عنوان یک تئوریسین شطرنجی در مؤلف کتاب در سن پترزبورگ روسیه جایی که مشغول تربیت بازیکنان بین‌المللی جوان شطرنج است زندگی می‌کند.

تشارات شباهنگ

برای مشاهده قیمت به روز این کتاب به سایت
achmazstore.ir مراجعه نمایید.

www.shabahangbook.com

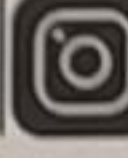
ISBN 978-600-130-237-4

9 786001 302374

shabahangbook.com

shabahang_pub

shabahang_books

info@shabahangbook.com